

Je wilt vluchtelingen of asielzoekers meer betrekken bij de natuur. Maar hoe doe je dat? Om welke mensen gaat het en waar vind je ze? Hieronder vind je 10 tips hoe je vluchtelingen kunt betrekken bij activiteiten of vrijwilligerswerk in de natuur.

1. Sluit aan bij bestaande organisaties en activiteiten

Denk bijvoorbeeld aan:

- De vrijwilligerscentrales;
- Asielzoekerscentra;
- Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA);
- Gemeenten;
- Organisaties die werken met 'ongedocumenteerden' zoals Stichting Los.

2. Houd het laagdrempelig

Veel vluchtelingen spreken niet of nauwelijks Nederlands of Engels, waardoor er een taalbarrière kan ontstaan voor zowel vluchtelingen als aanbieders van activiteit. Dit hoeft zeker niet, laat het gaan om beleving of het werken met je handen in de natuur.

3. Houd je eigen verwachtingen laag en realistisch

Belangrijke factoren bij het organiseren van activiteiten zijn laagdrempeligheid en vrijblijvendheid. Van vluchtelingen wordt van verschillende kanten en op veel vlakken veel gevraagd. Ze kunnen ineens naar een gesprek moeten of hebben (slecht) nieuws ontvangen waardoor ze niet meer komen. Het is belangrijk dat de activiteit dicht bij huis is, dat het past in het dagelijks leven en dat het plezier geeft! Sommige activiteiten of klussen hebben een langere adem nodig en de opkomst kan lager zijn dan gehoopt. Flexibiliteit is daarom heel belangrijk!

4. Bepaal de doelgroep

Stel altijd de volgende vragen bij het

organiseren van een activiteit:

- Welke groep vluchtelingen heb je voor je/ wil je bereiken?
- Wat wil deze groep?
- Wat doen ze?
- Welke cultuurachtergrond hebben ze?
- Is het aanbod dat je in gedachten hebt geschikt voor deze groep?
- Waar kan je deze groep vinden?
- Zijn de vluchtelingen *statushouders*, *asielzoekers* of 'ongedocumenteerden'? Let op! Als je met een asielzoeker wilt werken in natuur dan heb je als organisator een Verklaring vrijwilligerswerk van het UWV nodig. Een statushouder mag altijd vrijwilligerswerk doen. Als 'ongedocumenteerden' bij de doelgroep horen, moet de activiteit moeten wel geschikt zijn voor deze groep. Ze zijn namelijk niet verzekerd maar een excursie is erg betekenisvol voor deze groep.

5. Betrek je doelgroep bij het bedenken/organiseren van een activiteit

Praat niet óver vluchtelingen, maar mét hen. Zij weten wat de behoefte is en wat de belemmeringen zijn. Waak ervoor dat je niet voor hen invult wat ze wel of niet willen. Denk hierbij aan de eerder genoemde punten: dichtbij, gezelligheid/plezier zijn belangrijk en het moet in het dagelijks leven passen (i.v.m. taallessen en andere afspraken).

6. Maak een plan voor de werving

Het is goed om een (klein) plan voor de werving te maken, eventueel i.s.m. een

andere betrokken organisatie. Belangrijke onderdelen van de werving zijn:

- Locatie vluchtelingen: vluchtelingen vind je in asielzoekerscentra, gemeentelijke versnellingsarrangementen (tijdelijke woonruimtes) en bij taalklassen.
- Persoonlijke uitnodiging of poster: ga (als het kan) bij de vluchtelingen zelf langs om hen persoonlijk uit te nodigen voor je activiteit of klus. Een poster kan helpen om je verhaal duidelijk te maken.
- Taal- en beeldgebruik: gebruik zo veel mogelijk beelden en afbeeldingen en een korte tekst in het Nederlands (een vertaalapp op de telefoon wordt vaak gebruikt als ze nog weinig Nederlands kunnen).
- Locatie activiteit: voor vluchtelingen is het belangrijk om iets dichtbij te doen, dan is de drempel al lager om mee te doen.
- Vervoer: OV kan een knelpunt zijn i.v.m. kosten, maak het vervoer onderdeel van je activiteit. Of leen mini-bussen van een verzorgingshuis of inrichting.
- Plezier: Het is belangrijk om vluchtelingen ervan te overtuigen dat het vooral leuk is om te doen! Vluchtelingen 'moeten' al genoeg.

7. Werk in groepsverband en betrek ook andere vrijwilligers

Activiteiten of vrijwilligerswerk in groepsverband is effectiever en vaak ook leuker! Afhankelijk van het soort activiteit of werk kan je deze ook voor andere vrijwilligers

organiseren. Hierdoor ben je niet afhankelijk van de opkomst van de vluchtelingen voor het door laten gaan van de activiteit, maar ontstaat er ook een mooie kruisbestuiving tussen deelnemers en het bevordert de integratie. Gelijkwaardigheid is hierbij heel belangrijk en bevordert de effectiviteit.

8. Houd rekening met een andere natuurassociaties

Natuur is voor vluchtelingen vaak een bron van voedsel óf onveiligheid, heel anders dan in Nederland. Vertel of laat zien met plaatjes welke natuur we in Nederland hebben en wat je tijdens de activiteit in de natuur gaat doen.

9. Voorbeelden van activiteiten

- Wandeling/excursie in een natuurgebied of juist in de stadsnatuur
- (Moes)tuinieren: voedsel/eten is een gemene deler en is een goed aanknopingspunt om aan de slag te gaan. Je kunt aansluiten bij een buurtmoestuin of er zelf een aanleggen bij asielzoekerscentra of gemeentelijke versnellingsarrangementen.
- Landschapsbeheer: klussen zoals wilgen knotten, heidebeheerwerk, hooien, maaien, snoeien, zagen, etc. Nodig voor een dag werken in de natuur: een vast aanspreekpunt voor vluchtelingen, 3 of 4 (vrijwillige?) begeleiders met in ieder geval 1 kenner van het gebied én de klus, 1 groene begeleider: kenner van groen vrijwilligerswerk (materiaalgebruik, doel werkzaamheden, begeleiden en Arbo) en 1 begeleider op 'sociaal vlak'.

Excursie naar de Amsterdamse Waterleidingduinen

10. Kijk af bij succesvolle activiteiten

- **Wereldtuin in Haarlem**

Naast het kantoor van VluchtelingenWerk Noordwestholland in de Haarlemse wijk Schalkwijk heeft Mirjam Rentema de Wereldtuin opgezet. Een prachtige buurtmoestuin met kruiden, bloemen en groenten waar vluchtelingen en migranten samen tuinieren om hun zorgen en problemen even te vergeten. De tuin draait op een kern van een klein groepje vaste vrijwilligers met daaromheen een wisselende kring. Het doel is om vluchtelingen en migranten, die vaak psychische en sociale problemen hebben, een activiteit te geven waar ze zich gelukkig bij voelen. Volgens Mirjam is deze tuin het middel om mensen gelukkiger te maken. Ze zijn namelijk bezig met iets en ze ontmoeten daarbij allemaal verschillende mensen.

Foto: Marisa Beretta

Foto: Marisa Beretta

- **Wereldexcursies door IVN-Zuid Kennemerland**

Taalcursisten van het Wereldhuis/Stem in de Stad gingen onder leiding van gidsen van IVN-Zuid Kennemerland op excursie naar onder andere de Waterleidingduinen. Centraal stond niet de kennis maar beleving en uitwisseling. Vooraf kregen de deelnemers een korte taalles over de natuur: de seizoenen, vogels en planten door het jaar, stadsvogels en de Amsterdamse Waterleidingduinen kwamen voorbij. Foto's ondersteunden de taalles. Daarna trok de groep de natuur in en werd er stil gestaan bij damhertjes, diersporen, maar ook de watervoorziening in Nederland. De voertaal van de wandeling was Nederlands. De gidsen gebruikten af en toe een Engelse term en ook vertaalden de deelnemers onderling in geanimeerde discussies.

© IVN Noord-Holland, februari 2017. Deze factsheet is samengesteld dankzij